

наземного транспорту та машин і обладнання. Для більшості зазначених товарних груп основними податковими платежами є мито та ПДВ, а для мінерального палива та окремих видів транспортних засобів додатково сплачується акцизний податок, що суттєво підвищує загальне податкове навантаження.

Отримані результати підтверджують, що найбільші податкові ризики виникають саме при імпорті товарів із високою митною вартістю або підакцизних товарів. У таких умовах суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності повинні заздалегідь оцінювати можливі податкові витрати та обирати митний режим, який найбільше відповідає меті операції. Наприклад, використання режиму митного складу або переробки на митній території може дозволити відстрочити сплату митних платежів і покращити управління фінансовими ресурсами підприємства.

### **Список використаних джерел**

1. Митний кодекс України, 2012. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст. 552.
2. Найденко О. Є., Островський Д. М., Азізова К. М. Податкові наслідки та ризики застосування митних режимів. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 31. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-7>.
3. Державна митна служба України. Статистика та реєстри: офіційний вебсайт. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>.

**Мацука В. М.,**

кандидат економічних наук, доцент,  
доцент кафедри менеджменту та фінансів  
Маріупольський державний університет,  
м. Київ

## **ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯКРИЗОВОГО ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ**

Післякризове відновлення регіонів є складним багаторівневим процесом, що охоплює економічні, соціальні та інфраструктурні аспекти. Для України ефективне управління відбудовою набуває стратегічного значення, адже традиційні підходи часто не забезпечують необхідної швидкості та результативності [1].

Проектний менеджмент є ефективним інструментом, що дозволяє системно організовувати процеси відновлення, чітко визначати цілі та контролювати результати, забезпечуючи прозорість використання ресурсів і підвищення довіри з боку інвесторів і суспільства [2].

Проектний менеджмент базується на системному підході, що передбачає досягнення чітких результатів у визначені строки за обмежених ресурсів. Його застосування у регіональному розвитку дозволяє ефективно координувати взаємодію органів влади, бізнесу та громадськості.

Важливою перевагою є орієнтація на результат і здатність до адаптації в умовах невизначеності, що забезпечує гнучкість управління та швидке реагування на виклики. Проектний підхід також виконує інтеграційну функцію, перетворюючи стратегічні цілі у конкретні проекти.

Його використання сприяє ефективнішому використанню ресурсів, скороченню строків реалізації, зниженню ризиків і забезпеченню прозорості, що є важливим для залучення міжнародної підтримки [7].

Показовим є досвід Польщі, яка після трансформаційних криз активно застосовувала проектний підхід у регіональному розвитку. Завдяки ефективному використанню коштів ЄС було реалізовано масштабні інфраструктурні проекти, що сприяли економічному зростанню.

У Німеччині після об'єднання проектний менеджмент забезпечив координацію інвестицій, модернізацію інфраструктури та створення робочих місць, що стало можливим завдяки системному підходу.

Японія після катастрофи 2011 року також успішно використала проектний підхід для відбудови, поєднавши гнучке управління з активним залученням громад.

В Україні проектний підхід активно застосовується в межах децентралізації: громади реалізують проекти розвитку інфраструктури та покращення послуг, досягаючи результатів навіть за обмежених ресурсів [4;5].

Ефективне управління передбачає використання сучасних інструментів планування, контролю, аналізу та управління ризиками, а також цифрових технологій, що підвищують прозорість і автоматизують процеси. Зростає роль гнучких методологій, які дозволяють адаптуватися до змін [3;6].

Водночас існують виклики: недостатня підготовка кадрів, обмежене фінансування, складність координації, бюрократичні бар'єри та низький рівень цифровізації, що знижує ефективність реалізації проектів.

Підвищення ефективності управління проектами регіонального розвитку потребує комплексного підходу. Важливим є розвиток кадрового потенціалу, впровадження сучасних цифрових інструментів та удосконалення нормативно-правової бази.

Не менш важливою є активізація співпраці між державою, бізнесом і громадськістю. Використання міжнародного досвіду та адаптація кращих практик дозволить підвищити якість управління та забезпечити сталий розвиток регіонів.

Проектний менеджмент є ефективним інструментом післякризового відновлення регіонів, що забезпечує системність, прозорість і результативність управлінських процесів. Аналіз практичних кейсів підтверджує його високу ефективність у різних країнах та умовах.

Для України впровадження проектного підходу є не лише актуальним, але й необхідним кроком для забезпечення успішного відновлення територій. Подальший розвиток цієї сфери має базуватися на поєднанні сучасних управлінських технологій, інновацій та міжнародного досвіду.

## Список використаних джерел

1. Вплив воєнного стану та політика повоєнного відновлення України: національні стратегії, регіональна безпека та стійкість громад: колективна монографія / за заг. ред. В.Ю. Медвідь, Д.В. Дячкова, О.А. Галича, О.В. Калініченка, В.С. Лесюка. Полтава: ПП «Астроя», 2026. 513 с.
2. Мацука В.М. Інвестування у сталий розвиток. Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 159 (спецвипуск). Ч.1 К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Навчально-науковий інститут міжнародних відносин, 2024. С.44-46.
3. Міністерство цифрової трансформації України. Проєкт «Дія» та цифровізація держави. URL: <https://diia.gov.ua>
4. Омельченко В.Я., Тарасенко Д.Л., Мацука В.М., Горбашевська М.О., Ткаченко О.Г., Коверза В.С. Управління проєктами: навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей). Київ: МДУ, 2025. 301 с. URL: <http://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9286>
5. Петруха Н., Громика О., Кохан М., Кам'єв О., Дорошко Ю. Управління проєктами в будівництві: міжнародні методології та підходи до реконструкції України. Міжнародний журнал сучасної економіки та адміністративних наук. 2025. 15 (2).С.1101–1020. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18166690>
6. Стойка А.В., Верительник С.М., Мацука В.М. Діджиталізація управління проєктами і вплив на світову економіку та інвестиції Збірник наукових праць «Вчені записки». 2025. № 39(2). С. 45-58. DOI: [http://doi.org/10.33111/vz\\_kneu.39.25.02.04.026.032](http://doi.org/10.33111/vz_kneu.39.25.02.04.026.032)
7. World Bank. Ukraine – Governance and Public Sector Reform. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine>

**Машталяр О. В.,**

здобувач вищої освіти

**Науковий керівник:** Самарічева Т. А., доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, к.е.н., доцент

Хмельницький університет управління та права

імені Леоніда Юзькова

м. Хмельницький

## **ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАДИ ЯК ГОЛОВНИЙ ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Розпочата у 2014 році реформа децентралізації дозволила розширити повноваження органів місцевого самоврядування у прийнятті управлінських рішень. Це посприяло підвищенню рівня самостійності територіальних громад у веденні своїх справ, що також зумовило більш повноцінне виконання принципу субсидіарності. Однак, автономність громад передбачає більший рівень самофінансування, тому ключовим питанням у цьому контексті є достатність власних джерел надходжень у забезпеченні їхньої повноцінної життєдіяльності.